

Umiestňovanie osôb obmedzených na osobnej slobode v priestoroch útvarov Policajného zboru¹

Anotácia: Vedecká štúdia sumarizuje právnu úpravu priestorov a vybraných donucovacích prostriedkov, ktoré Policajný zbor využíva pri obmedzovaní osobnej slobody osôb na svojich útvaroch. Súčasná policajná prax na Slovensku podlieha neutíchajúcej kritike kontrolných orgánov na vnútroštátnej i medzinárodnej úrovni, preto je potrebné hľadať v tejto oblasti optimálne riešenia. Cieľom vedeckej štúdie je analyzovať súčasný stav policajnej praxe v predmetnej oblasti a porovnať ho s požiadavkami platnej legislatívy, rozhodovacej činnosti súdnych orgánov a odporúčaniami kontrolných orgánov. Na základe tejto analýzy ponúkneme odporúčania, ktoré v plnej miere rešpektujú potrebu dodržiavania ľudských práv osôb obmedzených na osobnej slobode a zároveň zohľadňujú objektívne potreby policajnej praxe v SR.

Kľúčové slová: polícia, Policajný zbor, cela, CPZ, určený priestor, pripútanie, kontrolné orgány, ombudsman, CPT, osobná sloboda, ľudské práva, zákon o Policajnom zbore.

Úvod

Štát vytvoril prostredníctvom inštitucionalizácie obmedzenia osobnej slobody niekoľko foriem takéhoto obmedzenia. Ide o výkon trestu odňatia slobody, väzbu, policajné zaistenie, detenciu a ďalšie. Každá z foriem obmedzenia osobnej slobody sleduje iný účel, má inú podobu, vykonáva sa v rôznych typoch zariadení a je zverená do pôsobnosti rôznych štátnych orgánov. Pre potreby spracovania vedeckej štúdie sme sa zamerali na **také formy obmedzenia osobnej slobody, ktoré vykonáva v rámci svojich úloh Policajný zbor na svojich útvaroch**². Pôjde teda o predvolanie, predvedenie, zabezpečenie svedka, zaistenie, zadržanie a zatknutie.

Pojem **miesta obmedzenia osobnej slobody Policajným zborom** treba chápať ako celu policajného zaistenia (ďalej len „CPZ“) a ďalej tzv. „určené priestory útvaru Policajného zboru na dočasné umiestnenie osôb obmedzených na osobnej slobode.“ (ďalej len „určený priestor“). Osobitne sa budeme zaoberať aj problematiku otázkou využívania zabudovaných predmetov v priestoroch útvarov Policajného zboru (ďalej len „PZ“), ktoré slúžia na pripútanie osoby k takémuto predmetu. Priestory, v ktorých je takýto predmet umiestnený, budeme tiež považovať za miesto obmedzenia osobnej slobody Policajným zborom.

Vzhľadom na skutočnosť, že PZ už dlhší čas čelí kritike v oblasti zaobchádzania s osobami obmedzenými na osobnej slobode najmä zo strany verejného ochrancu práv (ďalej len „VOP“), Európskeho výboru na zabránenie mučenia (ďalej len „CPT“), ako aj iných kontrolných orgánov ochrany práv, je cieľom predkladanej vedeckej štúdie hľadať v tejto oblasti prienik medzi požiadavkami kladenými na PZ zo strany kontrolných orgánov a medzi objektívnymi potrebami každodennej policajnej praxe.

Terčom kritiky uvedených orgánov je najmä policajná prax spočívajúca v umiestňovaní osôb do „určených priestorov“ a pripútavanie osôb k vhodnému predmetu na útvaroch PZ. Pre potreby spracovania vedeckej štúdie budeme toto zaobchádzanie

¹ Vedecká štúdia je vypracovaná v kontexte projektu vedeckovýskumnej úlohy: „Ochrana ľudských práv v činnosti polície“ (VÝSK. 204). Katedra verejnoprávných vied. Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2014.

² Okrem uvedených miest obmedzenia osobnej slobody má Policajný zbor v svojej pôsobnosti aj útvary Policajného zboru na zaistenie cudzincov. Vzhľadom na viaceré skutočnosti tieto útvary vyčleníme mimo predmetnej problematiky. Dôvodom nášho rozhodnutia je fakt, že zaistenie cudzincov na týchto útvaroch PZ sleduje iné ciele, nemá kriminálnu povahu, riadi sa inými dôvodmi a pravidlami a jeho výkon sa v praxi stretáva s kvalitatívne odlišnými problémami. Domnievame sa, že takéto zúženie problematiky je žiaduce aj vzhľadom na návrhy uvedené v záverečnej časti vedeckej štúdie.

v ďalšom texte pomenúvať súhrnnými pojmami „namietané zaobchádzanie“ alebo „namietaná prax“.

1 Miesta a prostriedky obmedzenia osobnej slobody na útvaroch Policajného zboru

1.1 Cela policajného zaistenia

Celou policajného zaistenia rozumieme priestor na určenom útvare PZ zriadený v súlade presne stanovenými právnymi, bezpečnostnými a hygienickými pravidlami na účel zabezpečenia určených kategórií osôb pre potreby realizácie úkonov trestného konania, správneho konania, ako aj z dôvodu plnenia ďalších bezpečnostných úloh.³

Právny základ CPZ tvorí štvrtý oddiel tretej hlavy zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o PZ“): „Cela policajného zaistenia.“ V § 42 je vymedzený okruh osôb, ktoré môže príslušník PZ umiestniť do CPZ, za splnenia ďalších – zákonom stanovených – podmienok. Podľa ods. 1 ide o osobu **zaistenú** v zmysle § 19. Ďalej je policajt podľa ods. 2 oprávnený umiestniť do cely aj osobu **zadržanú, zatknutú** na základe príkazu na zatknutie, európskeho zatýkacieho rozkazu alebo medzinárodného zatýkacieho rozkazu, **svedka, ktorého osobná sloboda bola obmedzená** na základe príkazu súdu, osobu, ktorá bola **prevzatá policajtom na vykonanie procesných úkonov z väzby alebo z výkonu trestu odňatia slobody**, a osobu, ktorá **má byť dodaná do väzby alebo do výkonu trestu odňatia slobody.**⁴

Z výpočtu osôb v § 42 vidíme, že medzi osobami, ktoré možno umiestniť do cely, sa nenachádza predvedená osoba. § 19 zákona o PZ v ods. 1 písm. c) síce stanovuje, že za zaistenú osobu považujeme aj osobu, ktorá sa pokúsila pri predvedení podľa § 17 alebo § 18 o útek a dôvodná obava z jej úteku trvá, a teda môže byť umiestnená do CPZ, avšak tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne. V prípade, že by policajt mal iba dôvodné podozrenie, že sa predvedená osoba pokúsi o útek, ale nedošlo by k pokusu o útek, súčasná legislatívna úprava neumožňuje policajtovi osobu umiestniť do CPZ. Uvedený problém môže policajt vyriešiť použitím pút podľa § 52 ods.1 písm. c), kde na pripútanie osoby k vhodnému predmetu postačuje, ak existuje dôvodná obava. Policajná prax využívania pripútavania osoby k vhodnému predmetu na útvare PZ je v súčasnosti podrobovaná ostrej kritike zo strany kontrolných orgánov ochrany práva. Rovnako je kritizované aj používanie miestností pre predvedené osoby, tzv. „určených priestorov“, do ktorých sú umiestňované aj predvedené osoby. V prípade potreby obmedzenia osobnej slobody osoby, ktorá je predvedená, existuje dôvodná obava z jej úteku, no zároveň sa o útek nepokúsila, má policajt tri možnosti. Osobné stráženie osoby, pripútanie osoby alebo využitie „určeného priestoru“. Možné riešenia popísanej situácie navrhujeme v časti 2.3 vedeckej štúdie.

Po určení okruhu osôb, ktoré môžu byť umiestnené do cely, zákon o PZ ďalej určuje bezpečnostné zásady umiestňovania osôb. Pred umiestnením osoby do CPZ je podľa § 43 ods. 1 povinnosťou policajta vykonávajúceho ochranu cely odobrať osobe, ktorá má byť do cely umiestnená, veci, ktorými by mohla ohroziť vlastný život alebo život inej osoby. Policajt je zároveň oprávnený skontrolovať ohmataním alebo technickými prostriedkami, či má takéto veci osoba pri sebe, a následne pristúpi k odobraniu vecí.⁵ Zákon presne nedefinuje, čo môže byť považované za vec spôsobilú na ohrozenie života. Toto posúdenie ostáva teda na samotnom policajtovi. Podľa odporúčaní českej verejnej ochrankyne práv býva častou policajnou praxou odoberanie okuliarov, prípadne iných zdravotných pomôcok, osobám pred ich umiestnením do cely. K takémuto odobraniu dochádza často automaticky. Podľa názoru formulovaného v odporúčaní nie je vylúčené, aby policajt za nebezpečný

³ KOČAN, Š., LÖFFLER, B., ZÁMEK, D. *Poriadková polícia*. 2013. s. 284.

⁴ Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, § 42.

⁵ TITLOVÁ, M., MEDELSKÝ, J. *Zákon o Policajnom zbore: komentár*, 2017. s. 250 – 251.

predmet považoval aj okuliare, avšak musí k ich odobratiu pristupovať individuálne a po posúdení všetkých okolností. Ak je policajt aj po takomto posúdení naďalej presvedčený o nutnosti odobratia okuliarov alebo inej zdravotnej pomôcky, je potrebné to poznamenať a zdôvodniť v príslušnom informačnom systéme.⁶

V § 43 ods. 2 je vyjadrená povinnosť policajta spísať zoznam odobratých vecí⁷, ktorý podpíše spolu s osobou umiestňovanou do cely. Po prepustení osoby jej odobraté veci vráti. Vrátenie vecí potvrdí osoba svojím podpisom.⁸ Pri vracaní odobratých vecí by mal policajt venovať zvýšenú pozornosť úplnosti vrátenia týchto vecí. V praxi dochádza k prípadom, keď je medzi odobratými vecami aj finančná hotovosť. Podľa § 81a ods. 2 zákona o PZ si osoba obmedzená na osobnej slobode podľa svojich možností hradí stravovacie výdavky počas trvania obmedzenia osobnej slobody sama. V prípade, že policajt použije odobratú finančnú hotovosť na úhradu výdavkov stravovania osoby umiestnenej do CPZ, mal by pred tým, ako dá zoznam vrátených vecí tejto osobe na podpis, poznačiť rozdiel medzi odobratou a vrátenou sumou a priložiť k zoznamu doklady o úhrade stravy. Inak sa vystavuje riziku, že osoba po prepustení môže obviniť policajta z toho, že jej nevrátil všetky odobraté veci, pričom v zázname bude poznačená iba pôvodne odobratá suma.

Pred umiestnením osoby do cely musí policajt dodržať zásady uvedené v § 44. Podľa ods. 1 nesmú byť do CPZ spoločne umiestňované osoby rôzneho pohlavia, osoby mladšie ako 18 rokov a dospelé osoby. Poslednou kategóriou osôb, ktoré spolu nemôžu byť umiestnené, sú osoby zadržané alebo zatknuté, ak u nich možno predpokladať, že sa proti nim bude viesť spoločné trestné konanie alebo ich trestné činy súvisia.⁹

Druhý odsek stanovuje **policajtovi povinnosť zabezpečiť vyjadrenie lekára** po vykonaní lekárskeho ošetrenia, či osoba zjavne pod vplyvom alkoholu, omamných látok, psychotropných látok alebo liekov alebo osoba zranená, alebo osoba, čo upozorní policajta na svoje zranenie alebo chorobu, môže byť umiestnená do CPZ. V minulosti malo ustanovenie v § 44 ods. 2 odlišné znenie. Zákon neumožňoval umiestnenie osoby pod vplyvom alkoholu, omamných látok, psychotropných látok alebo liekov do CPZ. V prípade, že osoba nebola zranená, policajt zabezpečil, aby bola umiestnená v záchytnej protialkoholickej izbe. Ak osoba bola zranená, policajt zabezpečil jej umiestnenie do zdravotného zariadenia.¹⁰

Podľa § 45 musí byť cely **hygienicky vyhovujúca** a zodpovedať účelu zaistenia osoby a nesmú v nej byť také predmety, ktoré by mohli byť zneužitú na ohrozenia života a zdravia umiestnenej osoby alebo policajta. **Vybavenie prostriedkami zvukovej a obrazovej techniky** na zabezpečenie spojenia s policajtom vykonávajúcim ochranu cely nie je povinné.¹¹ Spravidla však cely bývajú vybavené kamerou a signalizačným zariadením (zvončekom alebo interkomom) na privolanie policajta.

Podrobnejšiu právnu úpravu zákonodarca ponechal na príslušné ministerstvo. **Zriadenie cely, vybavenie, hygienické a bezpečnostné normy, režim v cele, stravovanie, dozor a vstup do cely a iné ďalšie náležitosti spojené s CPZ reguluje nariadenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 92/2015 o celách policajného zaistenia** (ďalej len „nariadenie o CPZ“).

⁶ Ochrana před špatným zacházením 2017 – zpráva veřejné ochránkyně práv jako národního preventivního mechanismu. s. 23 [online]. Veřejný ochránce práv [citované dňa: 10.04.2018]. Dostupné na internete: https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/ochrana_osob/Zpravy-vyrocní/2017-DET-vyrocní-zprava.pdf.

⁷ Nariadenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 92/2015 o celách policajného zaistenia, čl. 4 ods. 4 písm. b) a príloha č. 14.

⁸ Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, § 43 ods. 2.

⁹ Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, § 44 ods. 1.

¹⁰ TITLOVÁ, M., MEDELSKÝ, J. *Zákon o Policajnom zbore: komentár*. 2017. s. 252.

¹¹ Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, § 44.

Cela sa môže **zriadiť** až po doručení súhlasného vyjadrenia stavebného úradu MV SR, príslušnej okresnej prokuratúry a orgánu verejného zdravotníctva, ktorým je vedúci hygienik a regionálny hygienik oddelenia verejného zdravotníctva odboru zdravotníctva sekcie personálnych a sociálnych činností a osobného úradu MV SR. Podrobné stavebné zásady sú uvedené v prílohe č. 1 k nariadeniu o CPZ. Pri tvorbe týchto zásad boli zohľadnené normy a odporúčania výboru CPT. Cela má poskytovať dostatočný priestor, má byť primerane osvetlená, vybavená nepriehľadnými oknami.

Zásady tiež uvádzajú rôzne iné náležitosti ako výšku cely, umiestnenie dverí, toalety, umývadla, vybavenie cely, teplotu, vetranie a pod.¹²

Ak osoba umiestnená do cely **nemá dostatočný odev alebo jej odev je hygienicky nevyhovujúci**, požičia jej odev útvar PZ, pri ktorom je cela zriadená.¹³ Ten je bližšie popísaný v prílohe č. 2 nariadenia o CPZ.

Dozor v cele je upravený v čl. 7 nariadenia o CPZ. Policajt vykonávajúci ochranu cely priebežne, najmenej jedenkrát za hodinu, kontroluje správanie sa osoby umiestnenej v cele, ak táto osoba nevyžaduje stálu kontrolu.¹⁴ O vykonanej kontrole správania sa osoby umiestnenej v cele spracuje záznam do výkazu kontrol podľa vzoru prílohy č. 17. Nariadenie o CPZ tiež v prílohe č. 1 stanovuje, že na zabezpečenie spojenia umiestnenej osoby s policajtom, ktorý vykonáva ochranu cely, ako aj kontrolu správania sa umiestnenej osoby, je **cela vybavená prostriedkami zvukovej a obrazovej techniky, bez možnosti vyhotovovania záznamu.**¹⁵

Podľa čl. 7 ods. 2 nariadenia o CPZ sa kontrolou správania osoby rozumie kontrola vykonávaná osobne prostredníctvom prieskumu na dverách cely policajného zaistenia a v odôvodnených prípadoch aj vstupom do cely policajného zaistenia. Kontrola správania sa osoby podľa čl. 7 ods. 2 nariadenia o CPZ prostredníctvom zvukovej a obrazovej techniky nepostačuje.¹⁶

Vstup do cely upravuje čl. 8 nariadenia o CPZ. Vstup do cely sa riadi tromi zásadami:

1. Vstup do cely je umožnený len oprávneným osobám.
2. Žiadna oprávnená osoba do cely nevstupuje sama (ani policajt vykonávajúci ochranu cely).¹⁷
3. Oprávnené osoby vstupujú do cely neozbrojené.

Osoby oprávnené vstupovať do priestoru, kde je CPZ zriadená, sú:

- policajt vykonávajúci ochranu cely,
- policajt miestne a vecne príslušného útvaru, ktorý vo veci koná, prípadne policajt vykonávajúci eskortu umiestnenej osoby,
- umiestňujúci orgán vykonávajúci vo veci trestné stíhanie, prípadne príslušník umiestňujúceho orgánu vykonávajúci eskortu osoby,
- vedúci a zástupca vedúceho útvaru Policajného zboru, na ktorom je cela zriadená,
- vedúci a zástupca vedúceho útvaru Policajného zboru, ktorý zabezpečuje výkon ochrany cely, a s ich súhlasom iné osoby,

¹² Nariadenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 92/2015 o celách policajného zaistenia, čl. 2 ods. 3 a príloha č. 1.

¹³ Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, § 46.

¹⁴ Napr. pri použití spútavacích popruhov podľa § 52a zákona o PZ.

¹⁵ Nariadenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 92/2015 o celách policajného zaistenia, čl. 7 ods. 2 a príloha č. 1.

¹⁶ Usmernenie riaditeľa operačného oboru PPZ z 23. 10. 2015 o postupe príslušníkov Policajného zboru vykonávajúcich ochranu cely policajného zaistenia.

¹⁷ Výnimkou z tejto zásady je právo člena výboru CPT hovoriť s osobou obmedzenou na osobnej slobode bez prítomnosti tretej osoby podľa čl. 8 ods. 2 písm. c) a ods. 3 Európskeho dohovoru na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania a podľa čl. 8 ods. 1 písm. n) nariadenia o CPZ.

- privolaný lekár, prípadne záchranár,
- vecne príslušný prokurátor,
- vecne príslušný sudca,
- obhajca, len ak je v priestoroch zriadená miestnosť na daný účel,
- policajť sekcie kontroly a inšpekčnej služby MV SR na základe spoločného písomného poverenia, policajť útvaru kontroly na základe písomného poverenia na vykonanie kontroly alebo splnomocnenia vydaného vedúcim orgánom kontroly,
- orgán verejného zdravotníctva,
- verejný ochranca práv alebo ním poverený pracovník,
- splnomocnenec Ministerstva vnútra Slovenskej republiky na plnenie Európskeho dohovoru na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania,
- členovia Výboru CPT aj bez sprievodu policajť vykonávajúceho ochranu cely.¹⁸

Ochranu života a zdravia osoby umiestnenej v CPZ upravuje § 48 zákona o PZ. Ak osoba umiestnená v cele ochorie, ublíži si na zdraví alebo sa pokúsi o samovraždu, urobí policajť vykonávajúci ochranu cely opatrenia smerujúce k ochrane jej zdravia a života, poskytne osobe najmä prvú pomoc a privolá lekára. O týchto skutočnostiach, ako aj o prípade úmrtia osoby umiestnenej v cele policajť bez meškania vyrozumie veliteľ útvaru PZ, na ktorom je cela zriadená. Následne veliteľ o týchto prípadoch neodkladne vyrozumie lekára, príslušného prokurátora a o úmrtí vyrozumie niektorú z blízkych osôb umiestnenej osoby.¹⁹

Podľa § 49 ods. 1 osoba umiestnená v cele môže **podávať návrhy, podnety a sťažnosti**. Písomné návrhy, podnety a sťažnosti sa odovzdávajú veliteľovi útvaru PZ na ďalšie riešenie. Ústne podané návrhy, podnety a sťažnosti policajť, ktorý vykonáva ochranu cely, spíše a odovzdá ich tomuto veliteľovi na ďalšie riešenie. Externá forma kontroly je v zmysle ods. 2 zverená **prokurátorovi**, ktorý sa riadi pri **dozore nad dodržiavaním zákonnosti** osobitnými predpismi.²⁰

Ako sme uviedli, prokurátor je jednou z osôb oprávnených vstupovať do cely v zmysle čl. 8 ods. 1 nariadenia o CPZ. Prokuratúra Slovenskej republiky má pomerne široký dosah na kontrolu toho, ako polícia zaobchádza s osobami umiestnenými v celách. Veľká časť kontrolnej činnosti vykonávanej v týchto priestoroch sa vzťahuje na **dozor prokurátora v trestnom konaní**. Prokurátor skúma existenciu a zákonnosť rozhodnutia, na základe ktorého je osoba umiestnená do cely, a trvanie takéhoto obmedzenia. Podľa predpisov, ktoré upravujú pôsobenie prokuratúry v tejto oblasti,²¹ je prokurátor povinný skúmať aj iné aspekty spojené so zaobchádzaním s osobami umiestnenými do ciel policajťného zaistenia (sťažnosti, materiálne podmienky...), nielen otázky súvisiace s dodržiavaním zákona pre potreby trestného konania.

1.2 Určené priestory útvaru Policajťného zboru na dočasné umiestnenie osôb obmedzených na osobnej slobode

Z pohľadu celospoločenskej diskusie je otázka využívania „určených priestorov“ vysoko aktuálnou témou. Kritici využívania tohto priestoru vidia problém v nedostatočnom, či dokonca absentujúcom právnom základe umiestnenia osoby do takéhoto priestoru. Zástancovia praxe umiestňovania osôb do určeného priestoru sa opierajú o tvrdenie, že zákon

¹⁸ Nariadenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 92/2015 o celách policajťného zaistenia, čl. 8.

¹⁹ Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajťnom zbore v znení neskorších predpisov, § 48.

²⁰ Zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov.

²¹ Bližšie: zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre, tretia časť, druhý diel; a príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. 8/2010 o postupe prokurátora pri výkone dozoru prokurátora nad zachovávaním zákonnosti v celách policajťného zaistenia.

o PZ uvádza, v akých prípadoch môže byť osoba predvedená na útvar Policajného zboru, prípadne je iným právnym inštitútom obmedzená na osobnej slobode a dočasne sa nachádza v priestoroch útvaru. **Ak sa táto osoba nachádza na útvere, ktorý nemá vo svojom objekte zriadenú celu, tak je potrebné určiť, v ktorých priestoroch sa bude osoba obmedzená na osobnej slobode nachádzať.** Pri určení tohto priestoru je dôležité prihliadať na viacero požiadaviek. V prvom rade treba prihliadať na bezpečnosť príslušníkov PZ, ako aj iných osôb, ktoré sa môžu z právneho dôvodu nachádzať na útvere, a tiež na bezpečnosť osoby, ktorej osobná sloboda je obmedzená.²²

Zároveň sa prihliada na to, aby určené miesto neumožňovalo kontakt, či verbálny, alebo vizuálny, s inými osobami ako príslušníkmi Policajného zboru. Týmto samozrejme nie je dotknuté právo na kontaktovanie sa s právnym zástupcom alebo lekárom. Takisto sa zohľadňujú fyziologické požiadavky osoby obmedzenej na osobnej slobode, pričom nesmie byť prekročená ani dĺžka predvedenia alebo iného obmedzenia osobnej slobody vykonávaného na útvere PZ.²³

V policajnej praxi sa tieto priestory využívajú pomerne často, čo sme preukázali aj v rámci empirického výskumu v druhej časti vedeckej štúdie.

V súčasnosti sa za právny základ využívania určených priestorov považuje rozkaz prezidenta Policajného zboru č. 4/2015 o realizácii úloh na zabezpečenie odporúčaní Európskeho výboru na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (CPT). Rozkazom sa príslušným riaditeľom vybraných útvarov ukladá: *„po individuálnom posúdení každého prípadu zabezpečiť vykonávanie umiestňovania osôb obmedzených na osobnej slobode do tzv. „určených priestorov útvaru Policajného zboru na dočasné umiestnenie osôb obmedzených na osobnej slobode“, ako aj pripútavania osôb k vhodným predmetom len na nevyhnutne potrebný čas, každé takéto umiestnenie a pripútanie spolu s časovým rozpätím poznamenať v príslušnej administratívnej pomôcke a tlačive.“*²⁴

V rozkaze sa tiež uvádza zámer zabezpečiť v termíne do jedného mesiaca od účinnosti všeobecne záväzného právneho predpisu upravujúceho „určený priestor“ vypracovanie návrhu novely nariadenia o CPZ, ktorý bude v súlade s odsekom 26 odpovede vlády Slovenskej republiky na správu o návšteve CPT v SR, ktorú uskutočnil výbor v dňoch 24. marca až 2. apríla 2009, v časti týkajúcej sa konkretizácie využívania, materiálo-technického zabezpečenia a stavebno-technického umiestnenia uvedených priestorov.²⁵ Tento zámer dosiaľ nebol naplnený, pretože všeobecne záväzný právny akt upravujúci „určený priestor“ v slovenskom právnom poriadku dodnes neexistuje.

Na ilustráciu doplníme návrh zapracovaný do odpovede vlády k uvedenej správe z návštevy CPT, podľa ktorého mali budúce „určené priestory“²⁶ spĺňať tieto podmienky:

- priestor s ohľadom na stavebno-technické možnosti budovy orientovať mimo priestorov na vybavovanie stránok, oznamovateľov a poškodených,

²² Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 453/2014 z 10. septembra 2014: Odpoveď vlády Slovenskej republiky na Správu pre vládu Slovenskej republiky o návšteve Slovenskej republiky, ktorú uskutočnil Európsky výbor na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (CPT) v dňoch 24. septembra až 3. októbra 2013.

²³ Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 453/2014 z 10. septembra 2014: Odpoveď vlády Slovenskej republiky na Správu pre vládu Slovenskej republiky o návšteve Slovenskej republiky, ktorú uskutočnil Európsky výbor na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (CPT) v dňoch 24. septembra až 3. októbra 2013.

²⁴ Rozkaz prezidenta Policajného zboru č. 4/2015 o realizácii úloh na zabezpečenie odporúčaní Európskeho výboru na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (CPT).

²⁵ Rozkaz prezidenta Policajného zboru č. 4/2015 o realizácii úloh na zabezpečenie odporúčaní Európskeho výboru na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (CPT).

²⁶ Text odpovede vlády používa pojem „vyhradený priestor“.

- z definície by malo byť jasné, že ide o iný priestor ako CPZ alebo miestnosť na vykonávanie výsluchu,
- priestor je vybavený uzamykateľnými mechanickými zabezpečovacími zariadeniami, ktoré slúžia na zabránenie úteku osoby,
- „vyhradený priestor“ nemusí byť celá miestnosť, ale aj časť miestnosti vybavená uvedenými zariadeniami,
- v prípade, že priestor nemôže byť pod sústavným priamym dohľadom stálej služby, resp. inej určenej osoby, povinne ho vybaviť monitorovacou technikou,
- priestory upraviť tak, aby nemohlo ani napriek vykonanej bezpečnostnej prehliadke (s cieľom zistiť, či nemá predvádzaná osoba u seba zbraň alebo iné predmety, ktorými by mohla ohroziť život alebo zdravie iných osôb alebo sebe samej) dôjsť k sebapoškodzovaniu umiestňovanej osoby, prípadne ohrozeniu zdravia iných osôb,
- všetky stavebno-technické úpravy priestorov konzultovať pri projektovaní so služobným hygienikom, ktorý posúdi súlad predpokladaných úprav s platnou legislatívou.²⁷

1.3 Pripútavanie osôb na útvaroch PZ

Putá predstavujú jeden z donucovacích prostriedkov podľa § 50 ods. 1 písm. c) zákona o PZ. Z pohľadu intenzity zásahu do ľudských práv a miery ohrozenia zdravia osoby, voči ktorej je tento donucovací prostriedok použitý, možno povedať, že ak policajt spúta osobu predpísaným spôsobom a táto osoba sa riadi pokynmi policajta, spútanie nepredstavuje riziko pre jej zdravie a dôstojnosť. Uvedené tvrdenie možno podporiť skutočnosťou, že použitie pút je dovolené aj v prípade osobitných obmedzení podľa § 65, ktorý stanovuje osobitné obmedzenia použitia donucovacích prostriedkov voči tehotným ženám, osobám vysokého veku, osobám so zjavnou telesnou chybou alebo chorobou a proti osobe mladšej ako 15 rokov.²⁸

Aby bol policajt oprávnený voči osobe použiť putá, musia byť kumulatívne splnené tri podmienky. **Prvou** podmienkou je, že ide o niektorú z osôb uvedených v § 52 ods. 1 písm. a), a teda osobu predvádzanú, zaistenú, zadržanú, zatknutú, osobu, ktorá má byť dodaná do väzby alebo do výkonu trestu odňatia slobody. **Druhou** podmienkou je konanie tejto osoby spočívajúce v kladení aktívneho odporu, napádaní policajta alebo iných osôb alebo v poškodzovaní majetku. **Tretou** podmienkou je márna výzva policajta, aby osoba upustila od takého konania.²⁹ Posledné dve podmienky musia byť dodržané pri vzájomnom pripútaní dvoch alebo viacerých osôb, avšak okruh osôb sa zužuje na osobu predvedenú, zaistenú, zadržanú a zatknutú.³⁰ Osoby uvedené v písm. a) je policajt oprávnený spútať aj v prípade, že ide o vykonávanie služobných zákrokov alebo procesných úkonov a je dôvodná obava, že sa pokúsia o útek.³¹ Na rozdiel od prípadu podľa písm. a) sa nevyžaduje konanie, ale iba dôvodná obava z úteku a tiež sa nevyžaduje márna výzva policajta. Špecifickým prípadom je použitie pút voči cudzincom pri policajných prevozoch cez územie SR na štátnu hranicu susedného štátu.³² V tomto prípade zákon nevyžaduje splnenie žiadnych ďalších podmienok.

Podľa judikatúry EŠLP nasadenie pút obvykle z hľadiska čl. 3 nie je problematické, pokiaľ bolo vykonané v súvislosti so zákonným obmedzením osobnej slobody a nie je sprevádzané použitím neprimeranej fyzickej sily voči už spútanéj osobe. Rovnako

²⁷ CPT/Inf (2010) 2 Odpoveď vlády Slovenskej republiky na Správu pre vládu Slovenskej republiky o návšteve Slovenskej republiky uskutočnenej Európskym výborom na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (CPT).

²⁸ Zákon č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, § 65.

²⁹ Zákon č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, § 52 ods.1 písm. a).

³⁰ Zákon č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, § 52 ods.1 písm. b).

³¹ Zákon č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, § 52 ods.1 písm. c).

³² Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, § 52 ods. 1 písm. d).

treba dbať o to, aby spútaná osoba nebola vystavená verejnosti spôsobom, ktorý za daných okolností nemožno považovať za nevyhnutný a primeraný. V tomto ohľade je tiež dôležité reálne skúmať, či je dôvod domnievať sa, že osoba sa bude brániť, pokúsi sa o útek, spôsobí zranenie alebo škodu alebo sa pokúsi ničiť dôkazy.³³

Vo vzťahu k predmetu nášho skúmania sa problematickým javí postup podľa § 52 ods. 2 – kedy je policajt oprávnený pripútať osobu k vhodnému predmetu. Ako bude možné vidieť v druhej časti vedeckej štúdie, ide o oprávnenie bežne využívané príslušníkmi PZ z rôznych dôvodov. V úvode sme uviedli, že v prípadoch, keď dochádza k aplikácii tohto donucovacieho prostriedku na útvaroch PZ, je takáto prax podrobená kritike zo strany kontrolných orgánov (CPT, CAT, VOP). Podľa názoru niektorých kontrolných orgánov je totiž pripútaťvanie osoby k vhodnému predmetu na útvaroch PZ zlým zaobchádzaním samým osebe, aj ak je pripútaťvanie vykonané zákonne a šetrným spôsobom. Vhodnosťou alebo nevhodnosťou využívania donucovacieho prostriedku podľa § 52 ods. 2 sa budeme podrobnejšie zaoberať v druhej časti vedeckej štúdie.

V súvislosti s pripútaťvaním osôb sa však treba zaoberať aj situáciami, keď je takéto pripútaťvanie zjavne nevhodné alebo je vykonané spôsobom, ktorý je možné považovať za zlé zaobchádzanie. Príkladom nevhodne použitého donucovacieho prostriedku je zaobchádzanie s osobou sťažovateľa, ktoré je opísané v rozsudku ESLP vo veci *Kummer proti Českej republike*. Sťažovateľ, ktorý bol za menší priestupok (močenie na verejnosti) predvedený na policajný útvar. Bol pod vplyvom alkoholu a podľa službukonajúcich policajtov bol agresívny. Po opakovaných pokusoch o jeho upokojenie bol v konečnom štádiu umiestnený v cele a päťdesiat minút ostal pripútaťvaný oboma rukami za chrbtom ku kovovému oku zabudovanému v stene cely, pričom mal zároveň spútané obe nohy k sebe koženým pásom. Takýto spôsob pripútaťvania zapríčinil sťažovateľovi poranenia nôh aj zápästí. ESLP v tomto prípade konštatoval, že použitie spútaťvacích prostriedkov, spôsobom opísaným v prípade, predstavuje ponížujúce zaobchádzanie.³⁴

V súvislosti s aplikáciou obmedzujúcich prostriedkov je potrebné spomenúť aj donucovací prostriedok, ktorý bol pridaný do zákona PZ novelou z roku 2005³⁵. **Oprávnenie policajta použiť spútaťvacie popruhy** je možné uplatniť v prípade, ak osoba umiestnená v cele nevláda svoje konanie. Zároveň je potrebné, aby po celý čas použitia spútaťvacích popruhov bola pod kontrolou policajta, ktorý musí dbať, aby nedošlo k narušeniu krvného obehu spútananej osoby.³⁶

Je potrebné zdôrazniť, že **nejde o spôsob spútaťvania, ktorý sa javí ako problematický** vo vzťahu k námietkam a odporúčaniam uvedených kontrolných orgánov. Na rozdiel od pripútaťvania osoby k pevne zabudovanému – vhodnému predmetu, ktoré sme už priblížili, sa takéto spútaťvanie **vykonáva iba v priestore CPZ**. Ide o prostriedok, ktorý sa bežne používa na obmedzenie agresivity vo väzniciach, psychiatrických oddeleniach nemocníc alebo v protialkoholických záchytných izbách.

Aplikácia spútaťvacích popruhov prebieha tak, že sa položia na lôžko, pripevnia sa k lôžku zospodu alebo z boku v oblasti členkov nôh a nad zápästím rúk. Po umiestnení osoby na lôžko (v polohe ležiac na chrbte) sa k týmto popruhom osoba pripúta remienkami nad členkami nôh a nad zápästiami rúk. Ďalším popruhom prevlečeným popod ruky a ponad hrudník sa fixuje horná časť tela k lôžku. Takto je dostatočne fixovaný pohyb agresívnej osoby. Policajt musí dbať na to, aby utiahnutie popruhov bolo primerané. Popruhy musia umožňovať riadnu cirkuláciu krvného obehu a zároveň nesmú dovoliť osobe samovoľne

³³ Rozsudok ESLP z 25. 07. 2013, *Kummer proti Českej republike*, č. sťažnosti 32133/11.

³⁴ Rozsudok ESLP z 25. 07. 2013, *Kummer proti Českej republike*, č. sťažnosti 32133/11.

³⁵ Zákon č. 69/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³⁶ Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, § 52a.

sa vyslobodiť zo spútania. Tento donucovací prostriedok sa môže použiť len v schválených celách.³⁷

Policajt je povinný byť prítomný počas celej doby použitia spútavacích popruhov v cele. Použitie popruhov, ako aj výkon takéhoto stáleho dozoru v cele bolo zapracované do zákona o PZ v zmysle odporúčania CPT.³⁸ Podľa nášho názoru je práve táto podmienka dôvodom, prečo sa v policajnej praxi tento donucovací prostriedok takmer vôbec nepoužíva. Ak vezmeme do úvahy povinnosť policajta, byť prítomný v cele počas použitia spútavacích popruhov podľa § 52a zákona o PZ, a zároveň podmienku, aby policajt pri vstupovaní do cely bol istený ďalším policajtom, podľa čl. 8 ods. 2 nariadenia o CPZ, zistíme, že aplikovanie tohto donucovacieho prostriedku si vyžaduje nasadenie minimálne dvoch policajtov počas pripútania spútavacím popruhom. Vzhľadom na obmedzené početné stavy policajtov na jednotlivých oddeleniach môžeme predpokladať, že policajti sa skôr priklonia k alternatíve pripútania osoby k vhodnému predmetu.

V prípade, že policajt tento donucovací prostriedok využíva, musí k nemu pristupovať subsidiárne. Použitie obmedzovacích prostriedkov, akými sú aj spútaacie popruhy, voči osobe, ktorá sa už nachádza v cele, môže byť použité vždy iba ako krajný prostriedok slúžiaci na ochranu policajtov alebo samotnej osoby obmedzenej na osobnej slobode a nemôže v žiadnom prípade predstavovať formu trestu alebo sledovať iné ciele.³⁹

2 Požívanie namietaného zaobchádzania s osobami obmedzenými na osobnej slobode

V druhej časti vedeckej štúdie budeme vychádzať z empirických poznatkov získaných na základe realizácie vlastného výskumu. Východiskom boli čiastkové výsledky dotazníkového dopytovania. Dotazníkové dopytovanie bolo súčasťou výskumu k dizertačnej práci s názvom: „Ochrana ľudských práv v miestach obmedzenia osobnej slobody Policajným zborom.“ Za relevantné, z hľadiska predkladanej vedeckej štúdie, považujeme otázky dotazníka zamerané na názory a prax využívania namietaných foriem zaobchádzania s osobami obmedzenými na osobnej slobode. Výberový súbor tvorili respondenti – príslušníci PZ zaradení na šestnástich obvodných oddeleniach Policajného zboru v rámci celého Slovenska a na oddelení CPZ operačného odboru KR PZ v Bratislave. Spolu bolo vyhodnotených 332 vyplnených dotazníkov z celkového počtu 411 (návratnosť 80,8 %). Otázky k obojm spôsobom namietaného zaobchádzania boli formulované samostatne, t. j. osobitne pre „určené priestory“ a osobitne pre pripútavanie osôb na útvaroch PZ. Išlo o polouzavreté otázky (možnosti odpovede áno/nie a slovné doplnenie odpovede) a otvorené otázky (respondent vyjadroval svoj názor alebo opisoval svojou činnosť).

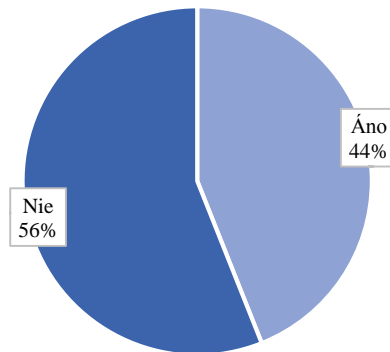
Z odpovedí respondentov k otázkam týkajúcich sa **pripútavaniu osôb k vhodnému predmetu** vyberáme zistenia zhrnuté v nasledujúcich grafoch. Väčšina (56 %) respondentov sa vyjadrila, že donucovací prostriedok podľa § 52 ods. 2 zákona o PZ nevyužíva.

³⁷ PEŤOVSKÝ, M., ODLEROVÁ, M., ŠKRINÁR, T. *Zákon o Policajnom zbere: aplikačná prax*, 2017. s. 230 – 231.

³⁸ TITTOVÁ, M., MEDELSKÝ, J. *Zákon o Policajnom zbere: komentár*, 2017. s. 272.

³⁹ Judgment of ECHR, 29. 5. 2012. Case of Julin v. Estonia, Application nos. 16563/08, 40841/08, 8192/10 and 18656/10, § 127.

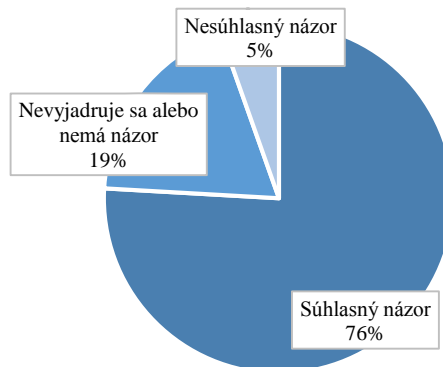
Graf 1 - Využívate oprávnenie pripútať osobu k vhodnému predmetu?

Zdroj: Výsledky vlastného výskumu.

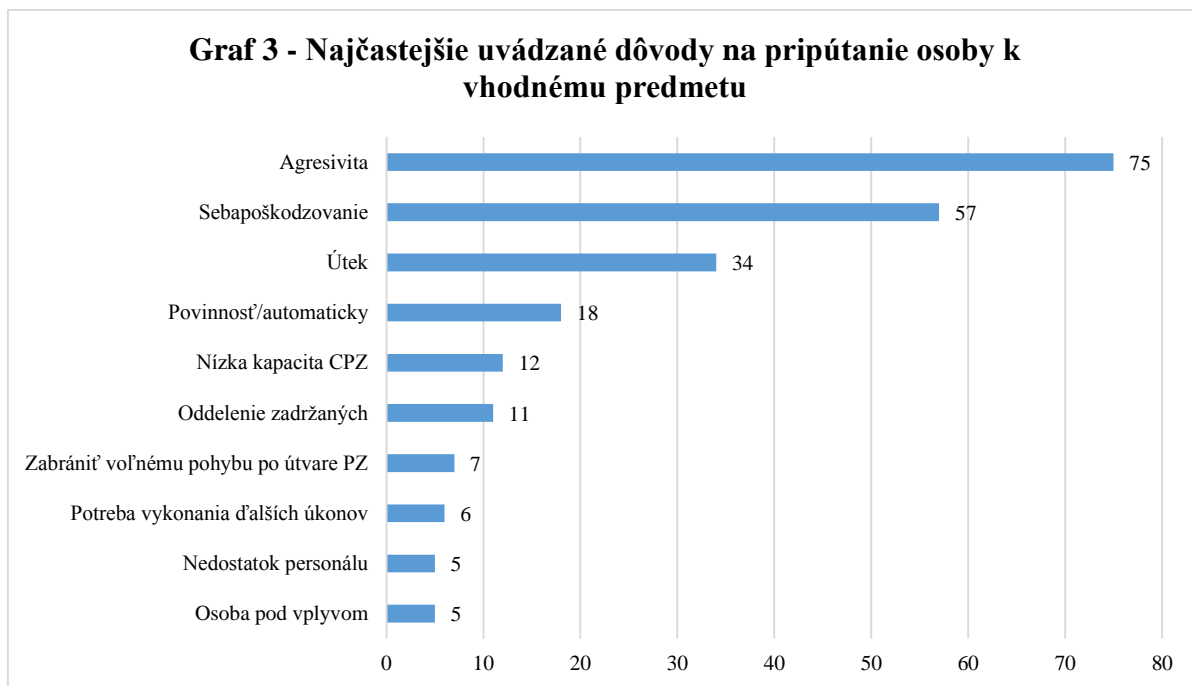
Aj napriek tomu, že nadpolovičná väčšina respondentov pripútavanie osôb k vhodnému predmetu nevyužíva, väčšia časť z nich sa vyjadrila, že s týmto postupom súhlasí (76 %), pričom jednoznačne nesúhlasné stanovisko zaujalo iba 5 % respondentov.

Graf 2 - Názory respondentov na využívanie oprávnenia pripútať osobu k vhodnému predmetu

Zdroj: Výsledky vlastného výskumu.

Napokon sme zo slovných odpovedí vyhodnotili aj najčastejšie uvádzané dôvody na pripútavanie osôb na útvaroch PZ. Respondenti vo svojich odpovediach uvádzali viaceré dôvody, ako je napríklad agresivita, sebapoškodzovanie, nepredvídateľnosť správania osoby pod vplyvom alkoholu alebo omamných látok, nízka kapacita CPZ, potreba zamedzenia pohybu osoby po útvere PZ, niektorí respondenti uviedli, že sa dôvodmi pripútania osoby nezaoberajú a pristupujú k nemu automaticky.

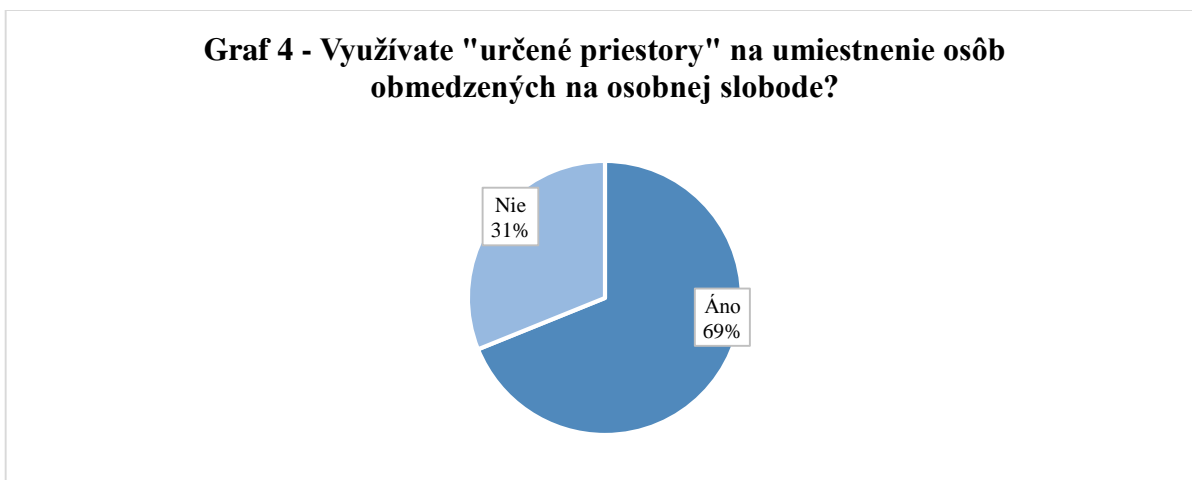

Zdroj: Výsledky vlastného výskumu.

Dôvody, ktoré respondenti v dotazníku uviedli najčastejšie, zodpovedajú zákonným dôvodom uvedeným v zákone o PZ. Za úplne nevhodné možno považovať pristúpenie k uplatneniu donucovacieho prostriedku automaticky bez skúmania dôvodov. Ostatné dôvody, ako napríklad nízka kapacita CPZ alebo nedostatok personálu, síce nie sú dôvodom na nezákonné používanie prostriedkov donútenia, avšak určite ich nemožno posudzovať ako zjavnú svojvôľu policajta.

Ďalej sa respondenti vyjadrovali k využívaniu „určených priestorov“ vo vlastnej služobnej činnosti a vyjadrovali svoj názor na ich existenciu a využívanie.

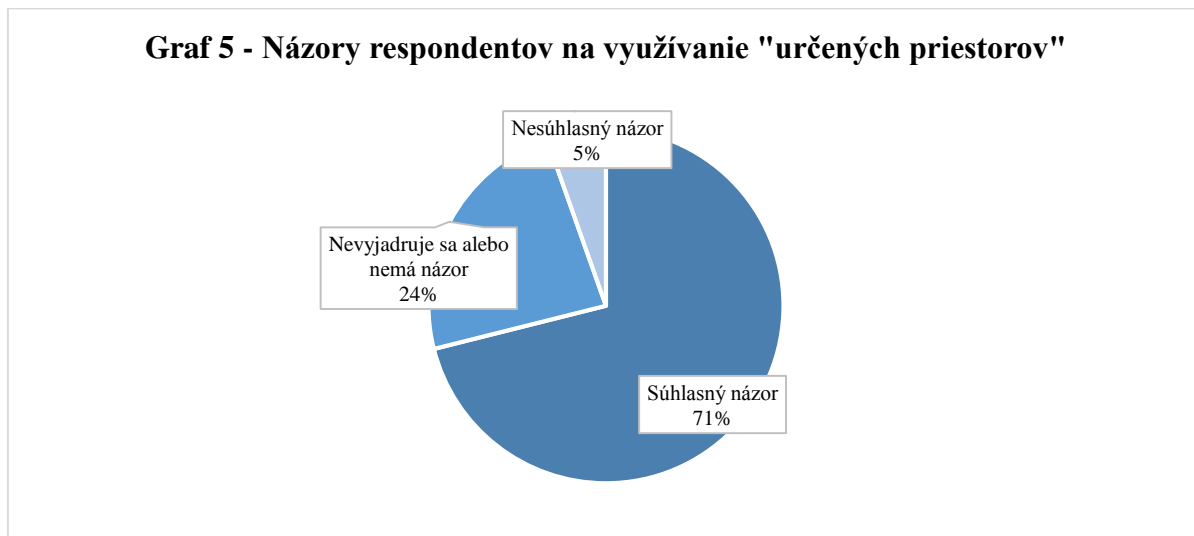
Percentuálne vyjadrenie využívania „určených priestorov“ policajtmi uvádzame v grafe. Pre úplnosť dodávame, že 8 respondentov v slovnom doplnení uviedlo, že na útvere „určený priestor“ nepoužívajú, lebo ho nemajú. V porovnaní s predchádzajúcou formou namietaného zaobchádzania je využívanie „určených priestorov“ častejšie.

Zdroj: Výsledky vlastného výskumu.

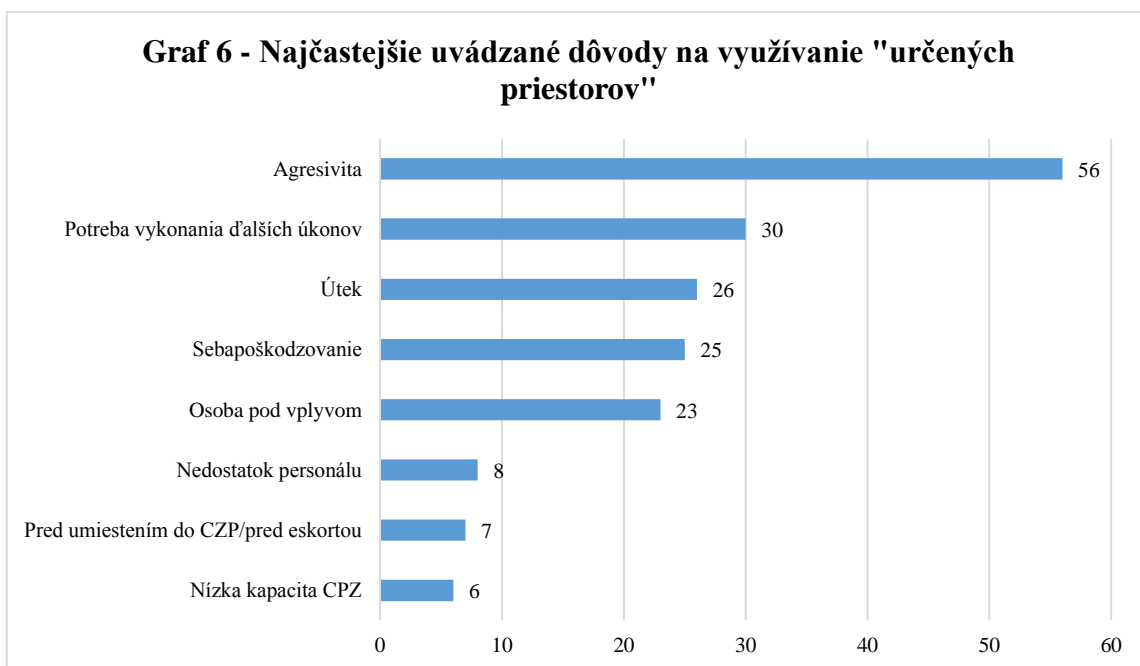
Oproti namietanému zaobchádzaniu spočívajúcemu v pripútavaní osôb na útvaroch PZ v prípade využívania „určených priestorov“ sa respondenti vyjadrovali aj k zákonnosti

takéhoto priestoru. Keďže oprávnenie pripútať osobu k vhodnému predmetu vyplýva z § 52 ods. 2 zákona o PZ, vzhľadom na jeho zákonnosť neexistujú pochybnosti. „Určený priestor“ však zákonnú úpravu na úrovni všeobecne záväzného právneho predpisu nemá, vychádza sa z interného aktu riadenia. Preto niektorí respondenti v odpovediach vyjadrili názor, že takýto priestor nie je legálny (2,7 %) alebo by sa mal legalizovať (2 %). Z kontextu znenia odpovedí sme určili percentuálne zloženie odpovedí súhlasného alebo nesúhlasného charakteru.

Zdroj: Výsledky vlastného výskumu.

Ako najčastejšie uvádzané dôvody na umiestňovanie osôb do „určených priestorov“ napísali respondenti viaceré dôvody, ako je napríklad agresivita, potreba vykonania ďalších úkonov súvisiacich s obmedzením osobnej slobody osoby, sebapoškodzovanie, nepredvídateľnosť správania osoby pod vplyvom alkoholu alebo omamných látok, nízka kapacita CPZ, potreba zamedzenia pohybu osoby po útvere PZ, niektorí respondenti uviedli, že sa dôvodmi pripútania osoby nezaoberajú a pristupujú k nemu automaticky.

Zdroj: Výsledky vlastného výskumu.

Dôvody na umiestnenie osoby do „určeného priestoru“, ktoré respondenti v dotazníku uviedli najčastejšie, sú podobné ako v prípade dôvodov na pripútanie osoby. Okrem toho sa vo väčšej miere objavili dôvody súvisiace s využitím „určených priestorov“ na krátkodobé umiestnenie pred vykonaním iných úkonov (napr. v trestnom konaní), pred umiestnením do CPZ alebo pred eskortou. Tieto zistenia nasvedčujú, že „určený priestor“ je často využívaný, sledujúc legitímne dôvody. Rovnako ako v prípade pripútavania osôb k vhodnému predmetu, ani toto konanie policajta nemôže podliehať jeho svojvôli, ale musí sledovať legitímny cieľ vzhľadom na okolnosti, a to najmä vek, zdravotný stav, ako aj závažnosť dôvodu, pre ktorý je osoba na útvare PZ prítomná.

Výsledky empirického skúmania ukazujú, že podľa presvedčenia prevažnej väčšiny oslovených policajtov sú obe podoby namietaného zaobchádzania pri bežnom výkone služby potrebné.⁴⁰ Napriek tejto preukázateľnej potrebe je dôležité sa zaoberať jej vhodnosťou, či dokonca legálnosťou. Vo vedeckej štúdii sme viackrát pripomínali kritiku prevažne zo strany domácich a medzinárodných kontrolných mechanizmov. V ďalšom texte vedeckej štúdie sa pokúsime navrhnúť možné riešenia namietaného zaobchádzania, zohľadňujúce požiadavky kontrolných orgánov a zároveň potreby policajnej praxe.

Oproti problému využívania „určených priestorov“ je prax používania donucovacieho prostriedku pripútania (v zmysle § 52 ods. 2 zákona o PZ) podrobená kontrolnými orgánmi väčšej kritike. Pre úplnosť treba dodať, že zabudované predmety používané na pripútanie osoby bývajú často umiestnené práve v „určených priestoroch.“ Pri posudzovaní vhodnosti a nevhodnosti takejto policajnej praxe treba zvážiť nasledujúce faktory:

1. Dôvody využívania namietaného zaobchádzania v policajnej praxi.
2. Súlad súčasnej policajnej praxe s názormi rozhodovacích a kontrolných orgánov.
3. Možnosti zmeny súčasne platnej legislatívy.

2.1 Dôvody využívania namietaného zaobchádzania v policajnej praxi

Dôvodmi využívania namietaného zaobchádzania sme sa zaoberali v empirickom výskume. Z dotazníkového dopytovania vyplynulo, že osoby bývajú na útvaroch pripútané alebo umiestnené do „určených priestorov“ najmä z dôvodov **agresivity, rizika sebapoškodzovania, zabránenia úteku, nepredvídateľnosti správania osoby pod vplyvom alkoholu alebo iných návykových látok, zamedzenia pohybu po oddelení, potreby oddelenia osôb obmedzených na osobnej slobode, pred umiestnením do CPZ, počas vybavovania zákonom predpísanej administratívy súvisiacej s obmedzením osobnej slobody osoby.**

Na tomto mieste považujeme za vhodné poukázať na (z nášho pohľadu nekorektné) tvrdenie v mimoriadnej správe VOP z roku 2016. Na strane 4 je uvedené, že k umiestneniu dochádza „... z dôvodov, ktoré policajti považujú za potrebné (napríklad z praktických dôvodov, kým si vybavujú spisy)“. Uvedené tvrdenie by mohlo byť nevhodne interpretované v tom zmysle, že policajti si osobu „odložia“ aby si mohol vybavovať akékoľvek spisy, ktoré má pridelené v rámci trestného alebo správneho konania. Je potrebné uviesť, že pri umiestnení osoby do CPZ musí byť vzhľadom na konkrétne okolnosti dodaná aj administratíva preukazujúca zaistenie osoby, prípadne zápisnica o zadržaní osoby podozrivej zo spáchania trestného činu, lekárska správa a podobne. Spísanie zápisnice o zadržaní podozrivej osoby (ako aj úkony mu predchádzajúce) alebo spracovanie úradného záznamu o zaistení osoby si vyžaduje aj pri najväčšom nasadení a maximálnom úsilí čo najkratšie trvanie konkrétneho konania, určitý časový úsek, ktorý môže trvať niekoľko desiatok minút, v odôvodnených prípadoch aj dlhšie.

⁴⁰ V oboch prípadoch sa negatívne vyjadrilo iba približne 5 % respondentov.

Počas tohto úseku je však potrebné, aby bolo s osobou, voči ktorej boli postupom podľa § 52 zákona o PZ použité putá a je odôvodnené ju pripútať k vhodnému predmetu, adekvátnym spôsobom naložené. Za súčasného stavu zostáva na individuálnom posúdení zakročujúceho policajta, aký predmet⁴¹ využije ako vhodný predmet na aplikovanie ustanovenia § 52 ods. 2 zákona o Policajnom zbore. Použitie vhodného predmetu je na útvare Policajného zboru po prechádzajúcom použití pút často nevyhnutné.⁴² Rovnakú námietku možno uplatniť aj v prípade použitia „určených priestorov“.

Chceli by sme tiež vysloviť nesúhlas s odporúčaním používať v každom prípade potreby obmedzenia osobnej slobody iba CPZ. V mnohých prípadoch umiestnenie osoby do „určených priestorov“ alebo použitie pripútania trvá iba pár minút. Ak by sa na obmedzenie osobnej slobody na útvaroch PZ mohla využívať iba CPZ, mohlo by dôjsť k situácii, že by samotné predpísané administratívne procedúry, spojené s umiestnením osoby do CPZ, boli vykonávané dlhší čas než samotné obmedzenie osobnej slobody. Takýto postup otvára otázku jeho vhodnosti aj vo vzťahu k dotknutej osobe, ktorej obmedzenie osobnej slobody by sa tak mohlo zbytočne predlžovať.

Dodávame, že využívanie namietaného zaobchádzania policajtmi nesmie byť v žiadnom prípade svojvoľné ani smerovať k akémukoľvek inému zlému zaobchádzaniu s osobami obmedzenými na osobnej slobode. Využitie donucovacieho prostriedku v zmysle § 52 ods. 2 – pripútať osobu k vhodnému predmetu ani využitie „určených priestorov“ nesmie byť za žiadnych okolností svojvoľným rozhodnutím policajta a je potrebné k nemu pristupovať subsidiárne, nie iba z praktických dôvodov.

2.2 Súlad súčasnej policajnej praxe s názormi rozhodovacích a kontrolných orgánov

K namietanej praxi **pripútavania osôb obmedzených na osobnej slobode k vhodnému predmetu na útvaroch PZ** sme sa v prvej časti vedeckej štúdie venovali najmä z pohľadu právnej úpravy v SR. Aj napriek častému odsudzovaniu tejto policajnej praxe kontrolnými orgánmi sme sa pokúsili identifikovať možné prípustné výnimky používania pripútania osôb k vhodnému predmetu na útvaroch PZ, ktoré boli vyslovené v rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky, v judikatúre ESLP alebo v správach CPT.

Určitú striktnú a špecifickú formulovanú výnimku umožňujúcu využívanie pripútania osoby k vhodnému predmetu v policajnej praxi ESLP vyslovil v prípade *Kummer proti Českej republike* takto: „*Pokiaľ ide o odôvodnenosť takéhoto zaobchádzania, súd sa nazdáva, že použitie obmedzovacích prostriedkov voči osobe už umiestnenej v cele, teda v bezpečnom prostredí, môže byť odôvodnené iba za výnimočných okolností.*“⁴³

Ani CPT v správe z návštevy Rakúska z roku 2004 tento spôsob obmedzenia osobnej slobody neschvaľuje, ale pripúšťa istú mieru nutnosti jeho použitia v niektorých prípadoch: „*Kedykoľvek považuje polícia za nevyhnutné obmedziť v pohybe rozrušenú alebo agresívnu osobu, mala by následne privolať lekára a postupovať podľa jeho stanoviska. Ak je nutné použiť voči takejto zadržanej osobe prostriedky fyzického obmedzenia, mali by byť tieto prostriedky pri najbližšej možnej príležitosti odstránené. Spútavacie prostriedky by nikdy nemali byť používané ako trest a ani by ich použitie nemalo byť na tento účel predlžované.*“⁴⁴

⁴¹ Za vhodný predmet sa nepovažuje napríklad rúrka ústredného kúrenia alebo radiátor.

⁴² ŠIMKO, L. Niekoľko poznámok k vytýkanému využívaniu nevhodných priestorov v rámci policajných útvarov v kontexte so zaobchádzaním s osobami pozbavenými osobnej slobody zo strany polície. In *Polícia ako garant bezpečnosti: zborník príspevkov z vedeckej konferencie*, 2018. s. 380.

⁴³ Rozsudok ESLP z 25. 07. 2013, *Kummer proti Českej republike*, č. sťažnosti 32133/11, § 67.

⁴⁴ CPT/Inf (2005) 13 – Report to the Austrian Government on the visit to Austria carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 14 to 23 April 2004, § 16.

Prax využívania „určených priestorov“ možno podrobiť podobnému testu. CPT v správe z návštevy SR z roku 2013 uvádza: „Policajný zbor používa miestnosti, ktoré nie sú celami a nezodpovedajú požiadavkám kladeným na oficiálne policajné cely. CPT **odporúča uvedené vyhradené priestory využívať iba na nevyhnutne potrebný čas** (v správe je použitý pojem „few hours“ – pár hodín), ale určite nie dlhodobé zaistenie alebo zaistenie počas celej noci.“

Pojem miestnosť pre predvedené osoby spadajúci pod kategóriu „určených priestorov“ sa často vyskytuje aj v judikatúre Ústavného súdu SR, a to bez hodnotenia vhodnosti alebo nevhodnosti existencie takéhoto priestoru.⁴⁵

2.3 Možnosti zmeny súčasne platnej legislatívy

Z citovaných rozhodnutí a kontrolných správ, ale aj z vyjadrení niektorých respondentov nášho výskumu je zrejmé, že súčasná **legislatívna úprava namietaného zaobchádzania má určité nedostatky, ktoré treba odstrániť, alebo aspekty, ktoré je potrebné precizovať**. Na druhej strane sme toho názoru, že aj niektoré kontrolné orgány ochrany práva by sa mali ku kritike policajnej praxe zachovať konštruktívnejšie. Závety a odporúčania, ktoré predniesla bývala ombudsmanka v mimoriadnej správe z roku 2016 parlamentu, sú v niektorých bodoch len strohým konštatovaním nezákonnosti a vôbec nereflektujú objektívne možnosti policajnej praxe. Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore navrhuje upraviť tak, aby v ňom bolo priamo uvedené, že: „*policajtovi sa v priestoroch policajnej budovy zakazuje obmedziť osobnú slobodu fyzickej osobe jej umiestnením do iných uzavretých priestorov, než sú na to určené cely policajného zaistenia*“⁴⁶

Text mimoriadnej správy sa vyznačuje ultimátnymi požiadavkami a spochybňovaním odbornosti a profesionality Policajného zboru miesto vecného a konštruktívneho argumentovania či hľadania riešení, ktoré v plnej miere zohľadňujú ľudské práva, ale aj potreby policajnej praxe. Na porovnanie uvádzame, že v iných štátoch, ako je napríklad Česká republika⁴⁷ alebo Fínsko,⁴⁸ ombudsmani v podobných správach postupujú omnoho konštruktívnejšie a poskytujú policajným zložkám uvedených štátov kvalitatívne hodnotnejšie odporúčania, než je to v prípade SR.

Využívanie oprávnenia pripútať osobu k vhodnému predmetu a využívanie „určených priestorov“ na útvaroch PZ má svoje opodstatnenie, čo môžeme podporiť aj výsledkami dotazníkového dopytovania. Ich **prostý zákaz určite nie je konštruktívnym riešením**.

Pripomíname, že v týchto otázkach preukázal väčšiu zhovievavosť aj výbor CPT, ktorý v správe z návštevy SR v roku 2013 rovnako poukázal na nevhodnosť využívania „určených priestorov“, no napriek tomu uznal, že v nevyhnutných prípadoch a na krátky čas by policajti tieto priestory mohli využívať.

Reakciou na vlnu kritiky bol rozkaz prezidenta Policajného zboru č. 4/2015 o realizácii úloh na zabezpečenie odporúčaní Európskeho výboru na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (CPT), ktorý sme citovali v časti 1.2. Aj keď tento rozkaz upravuje povinnosť policajta viesť o umiestňovaní osôb

⁴⁵ Bližšie: Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 228/2012-8; Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 204/02-47.

⁴⁶ Mimoriadna správa verejného ochrancu práv o skutočnostiach nasvedčujúcich závažnému porušeniu základných práv a slobôd postupom policajných orgánov z 18. 10. 2016, s. 9.

⁴⁷ Bližšie: Ochrana před špatným zacházením 2017 – zpráva veřejné ochránkyně práv jako národního preventivního mechanismu [online]. Veřejný ochránce práv [citované dňa: 10. 04. 2018]. Dostupné na internete: https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/ochrana_osob/Zpravy-vyrocní/2017-DET-vyrocní-zprava.pdf.

⁴⁸ Bližšie: The Finnish National Preventive Mechanism Against Torture and Ill-treatment – Annual Report 2016 [online]. Parliamentary Ombudsman of Finland [citované dňa: 20. 03. 2018]. Dostupné na internete: <https://www.oikeusasiamies.fi/documents/20184/76480/NPM+report+2016/6492da79-50eb-4037-b66c-0887cdaeca8a>.

do „určených priestorov“ evidenciu v príslušných administratívnych pomôckach, považujeme ho skôr za prechodné riešenie do času, kým nedôjde k právnej úprave vo forme všeobecne záväznej právnej normy. Za najvhodnejšie považujeme pristúpiť k legislatívnej zmene na úrovni zákona o PZ.

V prípade zmeny zákona by podľa nášho názoru bolo vhodné tento priestor označiť ako „cela na krátkodobé obmedzenie osobnej slobody“, prípadne skrátený tvar „dočasná cela“. Dôvodom je, že už samotné označenie musí poskytnúť možnosť interpretácie v kontexte odporúčaní CPT – a teda, že v ňom nemožno umiestniť osobu na dlhší čas a už vôbec nie počas celej noci. Označenie „cela krátkodobého policajného zaistenia“ naznačuje analógiu s klasickou CPZ, ktorá je považovaná za úplne legitímny a zákonný priestor. Za vhodný nepovažujeme ani v polícii zaužívaný pojem „miestnosť pre predvedené osoby“, pretože takéto pomenovanie môže naznačovať, že do neho nemožno umiestniť inú než predvedenú osobu. To by nespĺňalo potrebu krátkodobého umiestnenia zadržanej, zatknutej alebo zaistenej osoby, ktoré z časových alebo kapacitných dôvodov nie je potrebné možné umiestniť do CPZ. Názvy využité v texte rozkazu prezidenta PZ č. 4/2015 a v správach CPT („určený priestor“ a „vyhradený priestor“) sú pomerne všeobecné, často využívané⁴⁹ a v rámci rôznych iných právnych úprav majú odlišné významy.

Bez ohľadu na označenie tohto priestoru bude vhodné stanoviť podmienky a zásady umiestnenia v takomto priestore:

1. **Dôvody umiestnenia**, ktoré môžu byť totožné s dôvodmi na umiestnenie osoby do CPZ. V niektorých prípadoch najmä materiálne (útvár nemá zriadenú CPZ) alebo kapacitné (na útvar nie sú voľné CPZ) možnosti útvaru PZ nedovoľujú umiestniť osobu do CPZ. Umiestnenie do „cely na krátkodobé obmedzenie osobnej slobody“ by malo byť uplatňované subsidiárne k umiestneniu do CPZ.
2. **Okruh osôb**, ktoré môžu byť umiestnené do cely na krátkodobé obmedzenie osobnej slobody, rozšíriť v porovnaní s CPZ o predvedenú osobu, a to aj bez splnenia podmienky
3. stanovenej
v § 19 ods. 1 písm. c) zákona o PZ. V prípade umiestnenia do cely na krátkodobé obmedzenie osobnej slobody navrhujeme, aby bola vyňatá podmienka pokusu o útek pri predvedení a na umiestnenie by postačovalo, aby existovala dôvodná obava z útoku a trvanie tejto obavy.
4. **Maximálnu možnú lehotu**, počas ktorej v ňom môže byť osoba umiestnená, stanoviť tak, aby bola zároveň rešpektovaná požiadavka zákazu umiestnenia osoby počas celej noci. Táto lehota by nemala presiahnuť šesť hodín. Ak trvajú dôvody obmedzenia osobnej slobody aj po uplynutí tejto lehoty, môže byť osoba umiestnená do CPZ – po splnení podmienok potrebných na umiestnenie osoby do CPZ. V takomto prípade by sa čas, v ktorom bola osoba umiestnená v krátkodobej cele, započítal do celkovej maximálnej lehoty zaistenia.
5. **Spôsob monitorovania** priestoru riešiť analogicky s CPZ tak, aby nehrozila ujma policajtom, umiestnenej osobe ani žiadnej inej osobe. Ak nie je možný priamy dozor policajta, môže byť priestor vybavený zvukovým signalizačným prostriedkom a technickými prostriedkami snímania obrazu, pričom by policajt musel vykonávať fyzickú kontrolu cely na krátkodobé obmedzenie osobnej slobody rovnako ako pri CPZ.
6. **Stanoviť bezpečnostné, hygienické a zdravotné podmienky** umiestňovania osôb do cely na krátkodobé obmedzenie osobnej slobody v súlade s §§ 43 až 49 zákona o PZ vrátane podmienok vylučujúcich umiestnenie osoby (napr. zdravotný stav, vek...).

⁴⁹ napr. vyhradený priestor v zmysle vstupno-výstupných režimových opatrení, priestor na vyhradené parkovanie, priestor, kde sú uložené vyhradené dokumenty atď.

7. **Poskytnúť stravu** osobe obmedzenej na osobnej slobode v zmysle § 81a zákona o PZ.

Otázky materiálno-technického zabezpečenia a stavebno-technického umiestnenia uvedených priestorov možno ponechať na právnu úpravu na úrovni nariadenia MV SR. Je dôvodné predpokladať, že cely na krátkodobé obmedzenie osobnej slobody budú svojim vybavením zodpovedajúcim potrebám krátkodobého – nepresahujúceho šesť hodín – umiestnenia osoby poskytovať nižší štandard než klasické CPZ. Inšpiráciou k novej právnej úprave na podzákonnej – internej úrovni by mohol byť český *záväzný pokyn policejného prezidenta č. 159/2009 o eskortách, strážení osôb a o policejných celách* v znení neskorších predpisov, ktorý podľa čl. 9 rozoznáva tri druhy ciel. **Cela určená na viachodinové umiestnenie**, ktorá je ekvivalentom CPZ v zmysle slovenskej právnej úpravy. Ďalej sú to **cely určené na krátkodobé umiestnenie** osoby obmedzenej na osobnej slobode a **mobilitné cely**. Do týchto dvoch druhov ciel sú osoby umiestňované na nevyhnutný čas, pričom najvyšší celkový súčet hodín zaistenia je stanovený na šesť hodín.

Druhé namietané zaobchádzanie spočívajúce v pripútavaní osôb obmedzených na osobnej slobode na útvaroch PZ má na rozdiel od využívania „určených priestorov“ pevnejšiu oporu v zákone o PZ. V § 52 ods. 2 je však pomerne stručne stanovené, že: „*Osoba uvedená v odseku 1 môže byť, ak to okolnosti vyžadujú, pripútaná aj k vhodnému predmetu, avšak iba na čas, pokiaľ trvajú dôvody uvedené v odseku 1.*“⁵⁰ To, ako má policajt pri uplatňovaní tohto donucovacieho prostriedku postupovať, rieši spomínaný rozkaz prezidenta PZ č. 4/2015, ktorý rovnako ako pri využívaní „určených priestorov“ stanovuje policajtomu povinnosť poznamenať pripútanie osoby k vhodnému predmetu spolu s časovým rozpätím v príslušnej administratívnej pomôcke a tlačive.

Namietané zaobchádzanie je obvykle kritizované v súvislosti s pripútaním osoby na útvar PZ, nie však na iných miestach. § 52 ods. 2 je všeobecný a odlišovanie priestoru, kde sa vhodný predmet nachádza, ustanovenie neobsahuje. Bolo by vhodné zamerať sa na zákonnú úpravu situácií, keď dochádza k pripútaniu osoby k vhodnému predmetu priamo na útvaroch PZ, a v zákone o PZ presne stanoviť:

1. Aby priestor, kde sa bude nachádzať vhodný predmet, **bol vymedzený** vnútorným predpisom príslušného útvaru spolu so **spôsobom vykonávania dohľadu** nad týmto priestorom, najmä s prihliadnutím na použitie technických prostriedkov monitorovania a intervaly **pravidelnej fyzickej kontroly** v prípade, ak sa priestor nenachádza pod priamym dohľadom policajta. Intervaly fyzickej kontroly by mali byť častejšie než v prípade kontroly CPZ z dôvodu, že pripútananej osobe hrozí väčšie riziko poranenia, pretože jej pohybové schopnosti sú obmedzené.
2. Aby za takýto priestor mohla byť považovaná aj cela na krátkodobé obmedzenie osobnej slobody.
3. Maximálnu možnú dĺžku pripútania osoby od okamihu pripútania na **dve hodiny**.
4. Podmienky vylučujúce pripútanie osoby najmä s **ohľadom na vek a zdravotný stav osoby**.

Záver

Empirický výskum nám umožnil identifikovať, aké sú najčastejšie dôvody využívania oboch foriem namietaného zaobchádzania. Tieto zistenia potvrdili aj fakt, že ide o vážne a legitímne dôvody spočívajúce mnohokrát aj v ochrane života a zdravia osoby obmedzenej na osobnej slobode, ako aj samotného policajta. Opäť však treba zdôrazniť, že policajt

⁵⁰ Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, § 52 ods. 2.

pri obmedzovaní osobnej slobody osoby v žiadnom prípade nemôže postupovať svojvoľne, a to ani v prípade, ak sleduje legitímny cieľ.

Napriek dôležitosti a preukázanej opodstatnenosti využívania namietanej policajnej praxe je táto prax terčom neutíchajúcej kritiky zo strany kontrolných orgánov ochrany práva. Domnievame sa, že takúto kritiku je možné akceptovať iba vtedy, ak vedie ku konštruktívnemu dialógu, ktorý ponúkne konkrétne riešenia plne zohľadňujúce ochranu ľudských práv osôb obmedzených na osobnej slobode na útvaroch PZ, no zároveň bude rešpektovať reálne personálne a materiálne možnosti útvarov PZ. Súčasná právna úprava namietaného zaobchádzania je podľa našich zistení svojou povahou skôr dočasným riešením, ktoré je potrebné v čo najkratšom čase dopracovať. Zároveň chceme upozorniť, že potrebu takejto zmeny deklarovalo tak vedenie Policajného zboru, ako aj Ministerstvo vnútra SR.

Literatúra

- KOČAN, Š., LÖFFLER, B., ZÁMEK, D. *Poriadková polícia*, Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 393 s. ISBN 978-80-7380-462-6.
- PEŤOVSKÝ, M., ODLEROVÁ, M., ŠKRINÁR, T., *Zákon o Policajnom zbore: aplikačná prax*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. 352 s. ISBN 978-80-7380-682-8.
- ŠIMKO, L. Niekoľko poznámok k vytýkanému využívaniu nevhodných priestorov v rámci policajných útvarov v kontexte so zaobchádzaním s osobami pozbavenými osobnej slobody zo strany polície. In *Polícia ako garant bezpečnosti: zborník príspevkov z vedeckej konferencie: medzinárodná vedecká konferencia organizovaná Katedrou verejnoprávných vied Akadémie Policajného zboru v Bratislave a Právnickou fakultou Univerzity Karlovej v Prahe 25. októbra 2017*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2018. s. 377 – 386. ISBN 978-80-8054-751-6.
- TITTLOVÁ, M., MEDELSKÝ, J. *Zákon o Policajnom zbore: komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017. 394 s. ISBN 978-80-8168-577-4.
- CPT – CPT/Inf (2005) 13 – Report to the Austrian Government on the visit to Austria carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 14 to 23 April 2004.
- CPT – CPT/Inf (2010) 2 Odpoveď vlády Slovenskej republiky na Správu pre vládu Slovenskej republiky o návšteve Slovenskej republiky uskutočnenej Európskym výborom na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (CPT).
- VOP – Mimoriadna správa verejného ochrancu práv o skutočnostiach nasvedčujúcich závažnému porušeniu základných práv a slobôd postupom policajných orgánov z 18. 10. 2016.
- Nariadenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 92/2015 o celách policajného zaistenia.
- Rozkaz prezidenta Policajného zboru č. 4/2015 o realizácii úloh na zabezpečenie odporúčaní Európskeho výboru na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (CPT).
- Usmernenie riaditeľa operačného oboru PPZ z 23. 10. 2015 o postupe príslušníkov Policajného zboru vykonávajúcich ochranu celý policajného zaistenia.
- Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 453/2014 z 10. septembra 2014: Odpoveď vlády Slovenskej republiky na Správu pre vládu Slovenskej republiky o návšteve Slovenskej republiky, ktorú uskutočnil Európsky výbor na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (CPT) v dňoch 24. septembra až 3. októbra 2013.
- Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov.
- Judgment of ECHR, 29. 5. 2012, Case of Julin v. Estonia, Application nos. 16563/08, 40841/08, 8192/10 and 18656/10.

Rozsudok ESLP z 25. 07. 2013, Kummer proti České republice, č. stážnosti 32133/11.
Ochrana před špatným zacházením 2017 – zpráva veřejné ochránkyně práv jako národního preventivního mechanismu, s. 23 [online] Veřejný ochránce práv. [citované dňa: 10. 04. 2018], dostupné na internete:
https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/ochrana_osob/Zpravy-vyrocní/2017-DET-vyrocní-zprava.pdf.

Keywords: police, the Police Force, cell, police detention cell, designated area, handcuffing, inspection bodies, ombudsman, CPT, personal liberty, human rights, the Act on the Police Force

Summary

The scientific study summarizes the legislation on holding facilities and selected coercive means used by the Police Force to restrict a person's personal liberty. The current police practice in Slovakia is subject to open criticism from inspection bodies at both the national and the international level, and therefore it is necessary to seek optimal solutions in the area concerned. The European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) has repeatedly expressed its misgivings about the practice of handcuffing detained persons to wall fixtures or similar objects in the facilities of the Police Force. Using the so-called "designated areas" that are not officially legally approved is also a matter of serious concern of such inspection bodies as the Public Defender of Rights and the CPT. The aim of the scientific study is to analyse the current state of police practice in the area concerned and to find out if it meets the requirements of legislation, decisions taken by judicial authorities and recommendations submitted by inspection bodies. On the basis of the analysis, the study offers recommendations which fully respect the human rights of persons whose personal liberty has been restricted and at the same time take the objective needs of police practice in Slovakia into account. It is connected with the scientific research project entitled "The Protection of Human Rights in the Activities of the Police" (No. 204) carried out by the Public Law Department of the Academy of the Police Force in Bratislava.

*kpt. JUDr. Jakub Chrenšť
Katedra verejnoprávných vied
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
e-mail: jakub.chrenst@minv.sk*

Recenzenti: PaedDr. Marián Peťovský, PhD., Mgr. Tomáš Škrinár